II.ª Numero — Lundo, 9.ª Junio 1924

KOMETO

CIUTAGA JURNALO. APERAS DUM LA TAGOJ DE LA XIª KONGRESO DE KATALUNA ESPERANTISTA FEDERACIO EN VICH

PREZO 10 CENTIMOJ | Redaktejo: ĈEF-PLACO - 18

RECORT

D'UNA BONA OBRA DELS ESPERANTISTES

Els programas del Congrés d'Esperanto a Vich han anunciat pel segon día, dilluns de Pentecostés, una festa religiosa o sia un ofici solemne, en el qual predicará en Esperanto lo Rnt. Doctor D. Joseph Casanovas, catedrátich de Matemátiques en lo Seminari de Gerona.

També será coincidencia, que en els meteixos díes en que la Iglesia celebra la vinguda del Esperit Sant sobre'ls Apostols, verificantse la divina promesa de que parlarían llengües noves, *novis loquentur linguis*, en una trona de Vich se podrá ohir un sermó en aqueixa llengua de nova formació, completament artificiosa, que'l doctor Zamenhof volgué batejar ab el nom de *Esperanto*, com abans hi havía hagut un *Volapuk*.

Com a instrument auxiliar per les relacions internacionals es induptable que pot prestar y presta serveys aqueix idioma que dona ocasió a les solemnitats que a Vich tenen lloch en eixos días de Pasqua Granada.

Un dels més entussiastes e inteligents promotors del Esperanto en nostra Catalunya es sens dupte lo catedrátich de Gerona qui ocupará dignament la sagrada catedra; sacerdot meritissim qui, mercés al Esperanto, pogué contribuir fervorosament a l'obra tan meritoria de fer venir y donar aculliment en nostra patria, a les colles de noys y noyes de l'Austria, que en terra espanyola trobaren un franch acolliment que les deslliurá per espay d'un any de les tortures y tristeses de la fam, flagell inevitable de la post-guerra.

Del Patronat espanyol de obra tan filantrópica ne fou l' ánima l' infatigable D. Emili Gastón, advocat de Saragossa, Secretari del Patronat Central que presidia lo infortunat Cardenal Soldevila; y un dels colaboradors més actius fou sens dupte lo Dr. Joseph Casanovas. Bastará dir que ell sol, ab sa incansable activitat y valentse de ses relacions en la Provincia de Gerona, pogué donar amorós aculliment a 93 austriachs, 40 noys y 53 noyes.

No podem passar per alt los noms de altres colaboradors desinteressats, com foren D. Joseph Serrat a Barcelona, D. Va-

lentí Alavedra de Tarrassa y aquí a Vich los senyors D. Joseph M.ª Terricabras y D. Jacinto Comella, secundats a Manlleu per lo Sr. Campdelacreu.

La llengua podem dir oficial de aqueix benemérit Patronat fou l' Esperanto, puix ab aqueix idioma se posaren en comunícació ab lo director de les expedicions dels pobrets austriachs, lo senyor Bartel, qui mereixerá per sa caritat ardent, que l'arcángel Sant Rafel l'assistesca en sa última hora.

Es probable que ab l'ocasió del Congrés Esperantista de Vich vinga'l Dr. Gastón, y ab lo Dr. Casanovas y demés companys tingan una sentada per tractar de la publicació d' una memoria ben detallada de l'obra tan meritoria de la cristiana hospitalitat espanyola, y especialment catalana, que salvá dels horrors de la fam a tants nens y nenes de la esquarterada Austria. Aqueix llibre que será un recort de molta edificació se publicará en Esperanto, alemany, castellá y catalá.

Per sí val la nostra indicació, sería molt convenient que'l text fos ilustrat ab grabats de les moltes fotografíes que no duptam foren tretes de aquelles expedicions de les criatures expatriades que aquí's revingueren ab la escalforeta de les llars cristianes.

JAUME COLLELL, PBRE.

FONDINTOJ DE «VIKA ESPERANTISTARO»

Nomoj de maldekstre dekstren

1.ª vico, (sidas), S-roj: R. Serra, D. Camps, E. Gazapo.—2.ª vico S-roj: J. Palmarola, E. Subira, J. Sales, J. Terricabras, J. Delclós, J. Albagés, J. Pratdesaba.—3.ª vico, (staras), S-roj A. Serra, J. Pallarés, J. Comella, F. Navés, A. Puig, J. Conill J. Barnils, J. Casals.—4.ª vico S-roj: A. Serra, J. Verdaguer, F. Surroca, J. Masgrau, P. Nualart, A. Puig.

Vika Esperantistaro

Kun la sama ĝojo kiun ni vidis la sukceson de la Xª en Manresa, ni ĉeestas al la plej granda Katalunа Esperanta Festo de la XIª en Vich; ĉar se *Bela espero* estas de mi amata, kiel mia esperanta filino, mi havas ankaŭ la honoron aparteni al la fondintoj de *Vika Esperantistaro*, per kiu mi naskis al la esperanta vivo kaj kiu ĉiam estas de mi estime rememorita.

Hodiaŭ ke *Vika Esperantistaro* atingas la celon de la bonaj esperantistaj societoj, t. e., la honoron gastigi Kongreson per kiu ĉirkaŭprenas la enlandajn kaj eksterlandajn samideanojn, ĉiuj karaj fratoj, mi havas la ĝojon paroli pri la vivo de la karega societo kiu tiel aminde gastigas min.

Dum la aŭtuno de la jaro 1906ª, ĉe la kuracisto D-ro. Terricabras, kunvenis, plue tiu lerta pioniro de nia Kataluna esperanta movado, S-roj. Sales Balmes, Pratdesaba, Delclos, Navés, kaj la subskribanto. Ni decidis malfermi Esperantan kurson, kion ni faris ĉe la lernejo Sankta Mikaelo de tiu ĉi urbo, Baldaŭ ni atingis la sumon da 40 lernantoj inter la plej valoraj kulturamantoj el Vich. Post kelkaj semajnoj, kiam ni jam sciis iom Esperanton, ni fondis la societon kiu estas nomata *Vika Esperantistaro*, sub la prezidanteco de D-ro. Terricabras. Poste ni transloĝis al la societo *Catalunya Vella*, kie ni daŭrigis kursojn, paro[illegible] kaj festojn. Post unu jaro ni aranĝis esperantan ekspozicion. Tiam, *Vika Esperantistaro* estis unu el la plej gravaj societoj aliĝitaj al *Espero Kataluna*, kaj ni ricevis por helpi nin la valoraj vizitoj de la pioniroj S-roj. Pujulá Vallés, Bremón, Rosals, Casas, Pastro Coll, Grau, k. c.

Ĉar ni jam havis propran vivon, denove ni transloĝis nian societon al strato Riera, kie S-ro. Palmarola, kiel Prezidanto, organi is belajn festojn. La loĝejo estis malgranda kaj ni akiris alian loĝejon je la strato Argenters. Por pligrandigi nian entreprenon ni fondis *Ateneo Balmes*. Tie, niaj karaj Comella kaj edzino, kune kun S-ro. Pujadas kaj aliaj, organizis ĉarmajn kunvenojn. La *Ateneo* ne sukcesis, kaj la esperantistoj, ĉiam fidaj al nia ideo, transloĝis al la 2ª etaĝo de la sama domo. La ĉiutagaj kursoj estis ĉeestplenaj kaj la semajnaj paroladoj atingis grandan sukceson. Mi ĉiam rememoros volonte la karajn kaj multnombrajn lernantojn kiuj ĉeestis la klason por ricevi miajn lecionojn.

Denove ni transloĝis al la societo *Circol Literari*, kie ni trovis afablan akcepton kaj riĉan librejon. Ankaŭ tie ni organizis sukcesajn festojn, belajn ekskursojn kaj propagandajn vizitojn al Manlleu, Torelló, Roda, k. t. p.

Je la jaro 1914ª mi forlasis kun peno la Balmesan urbon, kie mi trovis tiel afablan akcepton kaj la plej bonajn amikojn. Mi devis adiaŭi la Vikajn samideanojn kiuj daŭrigis sian esperantan vivon sub la lerta direktado de la Prezidanto Pastro Ribas, helpata de la kunlaboro de S-roj. Terricabras, Comella, Toboso, Conill k. t. p.

Vika Esperantistaro, fame konita el la katalunaj esperantistoj kaj ankaŭ el la fremdaj societoj, partoprenis ĉiujn la Katalunajn Kongresojn, en la Internaciaj Vª en Barcelono kaj Xª en Parizo; dum kelkaj jaroj daŭrigis esperantajn kursojn kvidataj de kelkaj urbaj profesoroj; el ĝiaj vicoj eliris diplomitaj profesoroj kaj premiitoj en Floraj Ludoj, kaj la unua Prezidanto de K. E. F., S-ro. Terricabras.

Kiel bedaŭrinde okazas en nia movado, el la Vika societo malaperis la antaŭa fajro, sed ĉiam konservis fajreton, kiu estis sufiĉe por aranĝi la belan. artan, nunan Kongreson, kiun ni vivas dum tiuj ĉi tagoj.

Kiel fondinto, eksprezidanto kaj eskprofesoro de *Vika Esperantistaro* mi sprimas hodiaŭ la plej grandan ĝojon kaj mi gratulas tutkore la vikajn samideanojn kaj precipe la bonan amikon S-ro. Comella pro la sukceso de la XIª. Mi anaŭ salkutas per tiuj ĉi linioj la kongresanojn kaj alifoje mi konstatas la admiron kaj estimon al Vich, la kulta Kataluna urbo, kies nomon kun estimo mi gardas en mia koro, ne nur kiel patrujo de miaj filinoj, sed pro la feliĉaj jaroj dum kiuj mi estis ĝia loĝanto. Neniam mi forgesos la vikanojn, ĉiuj kiujn mi salutas sincere.

JOSEFO ALBAGÉS.

OBERTURA DEL CONGRÉS

Arribada dels Congressistes. — A les dotze ha aribat el tren oficial amb el major nucli de congressistes procedents de Barcelona, Terrassa i Sabadell. A l'estaciò els esperaven les Autoritats de Vich, esperantistes locals i nombrós públich. En arribar el tren, ha ressonat una salva d'aplaudiments i han voleiat les banderes de les entitats esperantistes. Els Congressistes s'han dirigit desseguida a la Casa de la Ciutat, [illegible] sa manifestació.

Recepció a l'Ajuntament.—El senyor Alcalde de Vich ha pronunciat un discurs de benvinguda. El senyor Delegat governatiu ha parlat en termes semblants, fent un càlid elogi de Vich i desitjant èxit al nostre Congrés.

El senyor Dalmau, de Barcelona, ha respost en nom dels esperantistesagraïn les manifestacions de simpatía

Seguidament el senyor Amades, President de la Federació Catalana d'Esperantistes, ha fet el discurs d'obertura del Congrés, i han saludat els delegats de Grups esperantistes de Barcelona, Terrassa, Sabadell, Manresa, Gerona, Reus, Santa Coloma de Farnés i altres localitats.

Exposició de propaganda esperantista.—A les quatre de la tarde s' ha inaugurat. Es instalada magníficament al Temple Romà. Son remarcables una munió de llibres, cartells, catàlegs, etc., en Esperanto. Les parets son ornamentades amb banderes de molts països, remeses per esperantistes.

Visita a la Catedral.—Seguidament els Congressistes han visitat la Catedral, admirant detalladament el Museu Arqueològic i retent homenatge a la figura de Balmes.

Festival-Concert. — S'ha realitzat amb èxit sorprenent. A més del concert de piano, violí, i violoncello, ha fet les delicies del públic un recital de cançons populars en Esperanto, de diversos països, cantades per l'excel-lent cantatriu de Barcelona, Srta. Palmira Castellví: les cançons amb gestos de l' Ebart de Calistenia de l'Orfeò Vigatà; i la presentació d'aquest Orfeó, que ha cantat al final l'Himne Esperantista a cinc veus.

NOTES DEL CONGRÉS

La rica llaçada de seda que avuy será entregada al benemérit «Orfeò Vigatá», en agrahiment a la seva cooperaciò al festival d'ahir, ha sigut exposada en la joyería del Sr. Serra Nogué, en la que han sigut repujades en plata les dos plaques que adornan aquell artístich present.

—A la gentil Reina de la festa dels Jochs Florals d'enguany, Na Montserrat Terricabras, acompanyarán en Cort d'Amor les distingides senyoretes, Pepita Alier, Conxita Banús, María Bassols, Trinitat Bayés, Patrocini Codina, Montserrat Fatjó, María Illa, Elvira [illegible] li servirán de Patges els xamosos nens Eduard de Arana Abreu y Miquel Vilà Cañellas.

LA ĈI SUBE DENOMBRATAJ FLAGOJ, MONTRATAJ EN LA ESPERANTA EXPOZICIO, ESTAS EKSPRESE SENDITAJ POR TIU CELO DE LA JENAJ GESAMJDEANOJ:

AŬTRUJO — Dro. Jozep Paul Sebestyen el Vieno
ANDORRA — Sro. Josep Solá el Seo d'Urgell.
AŬSTRALIO — Maŭrico Hyde » Melbourne.
ARGENTINO — Vicente Orlando » Bahía Blanca
BELGUJO — F-ino. Alice Brosse » Wépion.
BRITUJO — F-ino. Louse Briqqs » Armley.
KATALUNUJO
FIUME — S-ino. Anna Mandiĉ » Fiume.
FINLANDO — Sro. Vaino J. Pulkkinen el Reisjä
ĈINUJO — Houchio (pere de Sro. Ĉen-Ĉaŭ-Jin)
HISPANUJO el Shanghai
KROATUJO — Sro. Miroslavo Zupanĉic el Zabreb.
NOV ZELANDO — W. H. King el Wellington
DANUJO — Sro. Alfred Christensen » Odense.
POLUJO — F-ino. Regina Weinsberg » Krakow.
SVISUJO — Jeanne Crisinel el La Chaux de Fonds
SLOVENIO — S-ro. Miroslavo Zupancic el Zagreb.
SAKSUJO—S-ro. Max Deŭse el Nerchaŭ
UKRANIO — S-ro. V. Vozdvijenskij el Odessa
VENEZIO — F-ino. Carolina Minio el Venezia.
SVEDUJO — S-ro. Erik Andersson el Malmö
FRANCUJO — G-roj A. H. Macary el Lyon.
SERVUJO — S ro. Miroslavo Zupancic el Zagreb.
AUSTRALIO — S-ro. J. G. Pyke el Melbourne.
» (Malnova flago) » »
HUNGARIO — S-ro. Székács Làszló Pál el Vàcz.
NORDAMERICO (Usono) sendita de S-ro John Stover el Philadelphia
VENEZUELO — S-ro Eleuterio Rosario el Porlamar
RUMANUJO — Fino Ella Furstner el Orsova

La tri lastaj ne ankoraŭ alvenis en oportuna tempo en Vich.

KOLBASFABRIKEJO

DE

Sebastiá Ordeig Anglada

ORISTÁ (VICH)

Jaume Sales Balmes

FABRICANT D'ARTICLES DE METALL BLANC

Coberts—Safates—Articles per a Hotels i Restaurants
Orfebreria d' Art i novetats en Argentat—Articles de taula niquelats

PLATA SALMES

Articles de taula d'argent de llei

Fábrica i Oficines:
Enna, 100 a 104, P. N.
Telèfon 477 S. M.
BARCELONA

Vendes al detall: Portaferrissa, 4 / Telèfon 1503 A

Esperantista Presejo

A. B. R.

STRATO MONTSERRAT NUMERO 10° VICH

ONI PAROLAS:
ESPERANTE, ANGLE KAJ FRANCE

XAMPANY CLEMENT & SCEAUX

ESTAS LA PREFERINDA
(ES EL PREFERIT)

GEESPERANTISTOJ !!!

AĈETU LA «GVIDLIBRON» DE VICH»

Eldono de la O. K. de la XIª Kongreso. Belega Albumo de nia nunjara Kongresurbo, enhavante 58 artaj bildoj, du modernaj korektaj planoj kaj abunda teksto esperanta kaj kataluna.

Bonega kaj certe dankinda Paska donaco al viaj korespondantoj. Utila propagandilo kaj valora memoraĵo de nia kongreso. Preciza instruilo por tiuj alilandanoj kiuj deziras iom koni la katalunan lingvon.

Aĉetebla ĉe la Vikaj librejoj, Muzeo Arkeologia, Hoteloj kaj ĉe la librovendejo en la fervojstacio.

PREZO 2 PESETOJ.

Hotel Ristol

EL MES CONCORREGUT
I MES RECOMENAT

Espaioses habitacions
Servei esmerat

Gran saló per a banquets

Carrer Fusina, 1 — Telèf. 200 — VICH

Esperantistes!

Trovaran servei bo i econòmic en la

FONDA DOMÉNECH

RESTAURANT

Devant l'estació del ferrocarril

SPORT-BAR

APERITIUS, CAFÉS, REFRESCOS
I LICORS DE LES MILLORS
MARQUES

Lluis Sañé-C. Verdaguer, I-Vich

Presejo de A. Bassols, Montserrat, 10.—VICH.